

แบบฟอร์มการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านธรรมาธิปไตย

ประเด็น ด้านการคิดสร้างสรรค์ ยึดมั่นคุณธรรม นำการเปลี่ยนแปลง

---

1. ชื่อ - สกุล ผู้เล่าเรื่อง ดร.อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์ คณะ อาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม

2. ชื่อ - สกุล ผู้บันทึก ดร.อารณีย์ วิวัฒนาภรณ์ คณะ อาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม

3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

บทบาท หน้าที่ ผู้เล่าเรื่อง ดังนี้

3.1 ปัจจุบันผู้เล่าเรื่องดำรงตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายบริหาร และผู้อำนวยการหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม

3.2 สอนนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก และผู้เล่าเรื่องรับผิดชอบวิชา สังคมธรรมาธิปไตย (RSU111)

3.3 วางแผนการบริหารงานของคณะในภาพรวม เช่น งบประมาณ แผนปฏิบัติงาน แผนยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์ ระบบประกันคุณภาพ

3.4 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาในระดับปริญญาตรี

3.5 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากท่านคณบดี

4. เรื่องที่เล่า

เทคนิคการสอนวิชาสังคมธรรมาธิปไตย

5. ความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

เดิมการสอนวิชานี้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของฝ่าย Gen ED ซึ่งในปีการศึกษา 2562 ฝ่ายได้มอบหมายให้อาจารย์ท่านหนึ่งมาสอนนักศึกษาของคณะอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม ต่อมาพบว่าเมื่อเปิดภาคการศึกษาซัมเมอร์เวลาผ่านมา 3 สัปดาห์นักศึกษาแจ้งว่าไม่มีอาจารย์มาสอน ดังนั้น ท่านคณบดีจึงมอบหมายให้ผู้เล่าเรื่องมาสอน พร้อมทั้งแจ้งไปยังฝ่าย Gen ED ว่าคณะอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรมจะให้อาจารย์ประจำคณะเป็นผู้รับผิดชอบวิชาสังคมธรรมาธิปไตย (RSU111) เบื้องต้นผู้เล่าเรื่องไม่เคยไปประชุมร่วมกับฝ่าย GEN ED ถึงแนวทางการสอน เพียงแต่ศึกษาจาก course syllabus และมคอ.3 ที่ฝ่าย Gen ED ส่งมาให้ แต่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ปิยรัช อย่างดีเยี่ยม

6. วิธีการ/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ใช้ ผู้มีส่วนร่วม ร่วม อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางการแก้ไข

วิธีการสอน

เนื่องจากนักศึกษาที่เรียนวิชานี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพิ่งเริ่มเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัย และอยู่ระหว่างการปรับตัว ซึ่งนักศึกษาบางคนต้องจากคุณพ่อคุณแม่มาอยู่หอพัก ประกอบกับไม่เคยใช้ชีวิตตัวคนเดียว และไม่เคยใช้ชีวิตในเมือง ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้เล่าเรื่องจึงคิดกลยุทธ์ และวิธีการในการสอน นักศึกษาว่าจะทำอย่างไรให้นักศึกษาสามารถปรับตัว เรียนรู้นิสัยเพื่อนในรุ่นให้มากที่สุด พร้อมทั้งให้นักศึกษาเข้าใจทักษะการใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ผู้เล่าเรื่องจึงใช้วิธีการสอน ดังนี้

1. ผู้เล่าเรื่องมอบหมายงานให้นักศึกษา ดังนี้

งานเดี่ยว

1.1 ให้ทุกคนจดบันทึกกิจกรรมในแต่ละวัน ตั้งแต่วันที่ 29 มิถุนายน 2562 ถึงวันที่ 29 กรกฎาคม 2562 โดยเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะดังนี้

- กิจกรรมกับบุคคลในครอบครัว เช่น การพูดคุย การแสดงความรักในรูปแบบต่างๆ

- การช่วยเหลือสังคม

- การให้คำปรึกษากับบุคคลอื่น

- อนาคตของที่ฉันอยากเป็น (ควรเขียนทุกวัน)

และให้นำเสนอในห้องเรียนว่า ฉันได้อะไรจากการเรียนวิชานี้

งานกลุ่ม

1.2 การทำงานเป็นทีม บันทึกกิจกรรมที่ทำร่วมกันในแต่ละวัน พร้อมทั้งถ่ายภาพ และเขียนบรรยายใต้ภาพ ทำเป็น Power Point (ทั้งรุ่น)

1.3 ถอดบทเรียน ทำอย่างไรให้ชีวิตเป็นสุข (ชีวิตเป็นสุข หมายถึง ตื่นรู้ เบิกบาน จิตแจ่มใส มีพลังบวก กตัญญูรู้คุณ ฯลฯ) บรรยายเป็นคลิปวิดีโอความยาวไม่เกิน 20 นาที แบ่งกลุ่มๆ ละ 4 คน

2. ให้นักศึกษาทุกคนแนะนำตัว มาจากโรงเรียนอะไร คุณพ่อคุณแม่ประกอบอาชีพอะไร เหตุใดจึงมาเรียนคณะนี้

3. ให้นักศึกษาจับกลุ่ม 3 คน สลับกับเล่าเรื่องของตนเอง โดยเล่าเหตุการณ์ที่ตีใจ และเสียใจที่สุดในชีวิต ให้เพื่อนในกลุ่มฟัง และให้แต่ละคนสะท้อนความรู้สึก และความคิดของตนเองว่าเมื่อฟังเหตุการณ์ของเพื่อนแล้ว ตนเองมีความรู้สึกอย่างไร หากเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นกับตนเองจะแก้ไขสถานการณ์อย่างไร

4. ร่วมกิจกรรมกับตำราวมหาวิทยาลัย เรื่อง การรณรงค์การป้องกันอาชญากรรมภายในมหาวิทยาลัย โดยประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยทราบ ด้วยวิธีการให้ความรู้ แจกแผ่นพับ แจ็งเบอร์โทรสายด่วน การใช้แอปพลิเคชันตำราวมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ในช่วงเปิดภาคการศึกษาใหม่ นักศึกษาปีที่ 1

เพิ่งเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ยังขาดความรู้ ความเข้าใจระบบการรักษาความปลอดภัยภายในมหาวิทยาลัย ดังนั้น การดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจ และสามารถทราบแนวทางการปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม

7. ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น และสิ่งที่ผู้เล่าเรื่องที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ดังกล่าว

จากการจัดการเรียนการสอนตามวิธีการดังกล่าวข้างต้น (ข้อ 6) แสดงให้เห็นว่า เรื่องเล่าที่ดี การพูดคุยกันระหว่างอาจารย์ กับนักศึกษา และนักศึกษากับนักศึกษา ก็ดี สะท้อนให้เห็นว่า เพื่อนๆ ทุกคนสามารถประเมินพฤติกรรมของกันและกันได้เป็นอย่างดี จากการเล่าเรื่อง จะเห็นได้จากนักศึกษาคนหนึ่งเล่าเหตุการณ์ที่ตนเสียใจที่สุดในชีวิตให้เพื่อนๆ ฟัง เมื่อเพื่อนคนหนึ่งฟังก็เล่าเหตุการณ์ของตนเองให้ฟังบ้างพร้อมทั้งบอกว่า เรื่องของเพื่อนที่เล่ามาเป็นเรื่องเล็กน้อยมากเมื่อเทียบกับเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตของเรา จากกิจกรรมดังกล่าวพบว่า นักศึกษามีความรู้สึกที่ดีต่อกัน เข้าใจกันมากขึ้น พร้อมทั้ง ถ้ามั่นออกมาจากข้างใน จะมีคลื่นพลังที่สร้างให้ตัวเองและคนอื่น กระบวนการสุนทรียสนทนาเป็นการพูดมาจากข้างในไปเชื่อมกับข้างนอก แล้วกลับมาหาเราใหม่ทำให้เกิดความหมายใหม่ซึ่งเราจะได้เรียนรู้ด้วยกัน การเรียนรู้ที่สำคัญไม่ใช่การรับความรู้ใหม่ๆ จากคนโน้นคนนี้จะเป็นอย่างนั้นก็ได้แต่ไม่มีวันดีเท่าเรามีดวงตาใหม่ เพราะท้ายที่สุด เราเป็นผู้สังเกตและมองโลก คนแต่ละคนจะเห็นเรื่องราวที่ปรากฏอยู่เบื้องหน้าไม่เหมือนกัน เพราะข้างในไม่เท่ากัน

สิ่งแรกที่คนบอกเสมอทุกครั้งคือ รู้สึกสบายใจที่พูดแล้วมีคนฟัง เพราะรู้สึกที่เราไม่โดดเดี่ยวอีกแล้ว ทำให้รู้ว่าในโลกสมัยใหม่คนมีเวลาให้กันน้อย แล้วบ่อยครั้งที่เรานั่งอยู่ในภาวะเหงาไม่รู้จะพูดอะไรให้ใครฟัง ได้พูดอะไรให้ใครสักคนฟัง แก้ปัญหาตกหรือไม่ไม่เป็นไร เพียงมีคนฟังก็ดีขึ้นแล้ว สิ่งนี้เรียกว่า Interconnectedness ความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เราเป็นสัตว์สังคม เราต้องการเพื่อน พี่น้อง คนใกล้ชิด ความอบอุ่นอะไรบางอย่าง แบบฝึกหัดนี้ทำให้เห็นถึงการฟังอย่างลึกซึ้ง Deep Listening และบางครั้งจะเป็นเรื่องของการฟังอย่างเมตตา Empathetic Listening ฟังอย่างเอาใจเขามาใส่ใจเรา เมื่อมีคนฟังเราเช่นนี้เราจะรู้สึกดีขึ้น สบายใจขึ้น นอกจากนี้ หากเราฟังผู้อื่นด้วยใจเมตตา จะเป็นจุดเริ่มต้นของการฟังด้วยความมีกรุณา เมื่อเข้าสู่วิถีคิดเชิงระบบ เราจะรู้ว่าแต่ละเรื่องไม่ได้ตอบใจง่าย ๆ เลย จึงต้องการฟังที่รอบด้าน ตั้งใจฟังไม่ใช่แค่ข้อมูลอย่างเดียวเพราะมนุษย์เวลาพูดจะมีความรู้สึกมีวิญญาณบางอย่างออกมาด้วย เราจับได้ไหม เล่าเรื่องจบแล้วเหมือนไม่ใช่เรื่องของเราเรื่องที่เขาได้กันกลายเป็นเรื่องเล็ก บางครั้งเราหมกมุ่นอยู่กับบางเรื่องโดยไม่รู้ตัว เราจะมองว่าเป็นเรื่องใหญ่พอออกมามองโอ้ยเรื่องนิดเดียว ทำไมเราไปบ้าอยู่ตั้งนาน สถานะนี้สำคัญมากบางคนต้องการเพื่อนหรือกัลยาณมิตรเพียงนิดเดียวก็จะไปพ้นจากความทุกข์ที่จมอยู่ บางคนคิดคนเดียวจะยิ่งลงลึกไปเรื่อย ๆ เรื่องเล็กบานปลายเป็นเรื่องใหญ่การฟังคนอื่นจะช่วยเขาได้

หัวใจของการฟังนั้นก็คือ ฟังโดยไม่ตัดสิน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญมากในกระบวนการไดอะล็อกและกระบวนการของผู้นำที่ไม่มีอคติ คือ ฟังโดยไม่ตัดสินว่าดี - ไม่ดี ใช่-ไม่ใช่ แต่ฟังเรื่อยๆ จนกระทั่งปิ้งขึ้นมาเอง แต่คนส่วนใหญ่ฟังแล้วตัดสินทันทีด้วยความเชื่อเดิม ข้อมูลเดิม ทำให้เราปิดโอกาสบางอย่าง การฟังไปเรื่อยๆ โดยไม่ตัดสินจะทำให้พบข้อมูลใหม่ เปิดสายตาของเราออกไปให้กว้างขึ้น เปิดหูของเราให้ใหญ่ขึ้น ฟังแล้วพยายามค้นหา พยายามทำความเข้าใจมากขึ้นเรื่อยๆ รายละเอียดตามแผนภาพนี้

กระบวนการเรียนวิชาสังคมธรรมาธิปไตย (RSU111)

